

रटपरिभाषणइति शब्दार्थः पत्तिपङ्क्तयः पदातिसंहतयः १४ सर्गः

चुकुवुः शब्दितवत्यः गक्त किन्तिष्ठतेति कुशब्दइत्युदात्तेत् ॥ ५ ॥

हयाइत्यादि । हयाअथाहर्षात् जिह्वेपिरे शब्दं चक्रुः भ०
हेषृङ्सर्पणे ङहेषृचस्वने अश्वानामिति चकारात् हेषृङपि
अश्वानां स्वने गजागम्भीरं यथास्यात्तथा जगजुः गर्जनं चक्रुः
माद्यन्ति स्मेति वा गजमदेगजि च स्वनेइति चकारात् गजस्वने
करभाउद्गानानावाद्यश्रवणात् संचस्ताः सन्तः शब्दञ्चक्रुः रटेच
वाचि तृफलेत्यादिना अतएवं खिलोपश्च पत्तिपङ्क्तयः पदा
तिसमूहाः चुकुवुः शब्दञ्चक्रुः कुङ्शब्देकुलचेति चकारात्
शब्दे किठ्ठीढीपमिति अपिङ्गाः कित्वादगुणत्वे शुध्वोरण्वचीति
उव् ॥ ५ ॥

तुरङ्गाः पुस्फुटुभीताः पुस्फुरुर्वषभाः परं । नार्य्यश्चुचु
भिरे मम्लुर्ममुज्जः शुशुचुः पतीन् ॥ ६ ॥

तुरङ्गाइत्यादि । तुरङ्गाअथाभीताः वादित्रश्रवणात् ज० न०
पुस्फुटुः स्फुटिताः भयादितस्ततो गताः स्फुटविसरणे वृषभाः
परं पुस्फुरुः सुष्टु बलिताः स्फुरबलने नार्य्यश्चुचुभिरे अस्माक
मायातोवियोगइति क्षोभमुपगताः व्यस्तचित्ताजाताइत्यर्थः
काश्चिदामम्लुः स्नेगात्रलये मुमुज्जः काश्चिन्मोहमुपगताः पतीन्
काश्चिच्छुशुचुः शोचितवत्यः हा कष्टं नियतं विनष्टाइति ॥ ६ ॥